

JAARVERSLAG

CDA

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

(periode 1.8.78 - 31.7.79)

CDA christen
democratisch
appèl

1. INLEIDING

De activiteit van het CDA, als federatieve organisatie, is in het voorbije seizoen primair gericht geweest op twee hoofdzaken. In de eerste plaats was dat de verdere voorbereiding van de fusie van ARP, CHU en KVP tezamen met de rechtstreekse leden in dat ene CDA.

Daarnaast werd onze aandacht sterk in beslag genomen door een welhaast jaarlijks terugkerende activiteit, die voor een politieke partij tot de hogere genoegens moet behoren: verkiezingen, deze keer van de leden van het Europees Parlement.

Om met het laatste te beginnen: voor het eerst in de historie werden in mei '79 rechtstreekse verkiezingen gehouden voor de leden van het Europees Parlement. Enerzijds moet worden vastgesteld dat de kiezers, zowel in Nederland als in de andere betrokken landen, nog niet warm lopen voor Europa. Er was niet of nauwelijks sprake van een verkiezingskoorts, de verkiezingscampagnes waren in het algemeen nogal mat van karakter en ook de opkomstcijfers waren aan de magere kant. Deze feitelijkheden dienen de politieke partijen, de regeringen en niet in de laatste plaats ook het Europees Parlement zelve aan het denken te zetten. Onze Europese oriëntatie zal aanzienlijk versterkt moeten worden, wil er sprake kunnen zijn van een werkelijke betrokkenheid van de kiezer bij het Europese gebeuren. Anderzijds mag worden vastgesteld, dat het CDA ook bij deze verkiezingen zijn opgaande lijn heeft weten door te trekken. Het is een bekend feit dat het CDA bij een slechte opkomst relatief betere verkiezingsresultaten boekt. Dit mag gelden als een compliment aan de CDA-kiezer, het is tegelijkertijd een motief om de uitslag met enige reserve te bezien. Niettemin zijn wij verheugd over de behaalde 10 zetels, hetgeen eigenlijk toch net iets meer was dan we verwachtten.

Dit is niet in het minst ook te danken aan de in de campagne getoonde inzet van zovele christen-democraten in alle geledingen, onder aanvoering van de campagne-

teams en campagneleiders, waarbij de markante persoonlijkheid van onze lijsttrekker, Bouke Beumer in het bijzonder genoemd moet worden.

De verdere voorbereidingen van de fusie hebben in het afgelopen seizoen veel tijd en energie gevraagd. We werken hier in het kader van het bekende planningsmodel, dat inmiddels op onderdelen moest worden bijgesteld. Vermelding verdient de volgende ontwikkelingen.

De uitbouw van de federatieve samenwerking, met name ook in regio en gemeente, heeft belangrijke vorderingen gemaakt. In alle rijkskieskringen fungeren thans de zogeheten 'CDA-Kamerkringverbanden', ofschoon er aan het eind van de verslagperiode nog enkele zijn die de officiële erkenning niet hebben verkregen.

Ook het aantal erkende gemeentelijke CDA-verbanden is aanzienlijk gestegen, te weten tot circa 400, terwijl in \pm 200 gemeenten het CDA in staat van oprichting verkeert. Dit betekent tegelijkertijd dat er ook nog \pm 200 gemeenten zijn, waar het CDA niet of nauwelijks functioneert. Dit is een verontrustend feit ter zake waarvan maatregelen in voorbereiding zijn.

Een ander belangrijk punt bij het planningsprogramma was en is het rapport van de commissie met betrekking tot de relatie tussen grondslag en politiek handelen. Dit rapport is in het najaar van 1978 uitgebracht en is vervolgens in brede kring besproken. Het kreeg over het algemeen een positieve beoordeling. Op de partijraden van 9 december 1978 is met betrekking tot het rapport een gemeenschappelijke resolutie aanvaard. Voortgezette bezinning wordt algemeen noodzakelijk geacht, terwijl ook concretisering van het begrip 'politieke overtuiging' noodzakelijk wordt geacht. Dit laatste met name door een nieuw te formuleren programma van uitgangspunten. In het voorjaar van 1979 is daartoe een commissie geformeerd, die aan het eind van de verslagperiode haar werkzaamheden vrijwel had afgerond.

In het planningsmodel namen voorts de opstelling en behandeling van de statuten van het CDA als eenheids-partij een belangrijke plaats in. Het karwei werd omvangrijker dan oorspronkelijk was gedacht. Dit was dan ook in belangrijke mate de aanleiding dat de oorspronkelijk geplande fusiedatum (1.6.'80) met enige maanden moest worden uitgesteld (nu 11.10.'80). Het ontwerpen van de statutaire stukken is inmiddels vrijwel gereed gekomen en thans wacht de behandeling door de partijen.

Een forse achterstand is opgelopen bij de samenvoeging van de resp. partijsecretariaten en wetenschappelijke instituten in één pand, oorspronkelijk gepland op 1 januari 1979. Het Dagelijks Bestuur heeft evenwel in juni 1979 op dit punt principe-beslissingen kunnen nemen. De architect kreeg opdracht tot het vervaardigen van een bouwplan met bestek en begroting voor de renovatie van de panden dr. Kuyperstraat 1, 3 en 5 te Den Haag. Daar zal het nieuwe CDA-hoofdkwartier worden gevestigd. Zowel het partijsecretariaat als het wetenschappelijk instituut zullen er onderdak vinden en vermoedelijk ook de secretariaten van de vrouwen- en jongerenorganisatie. De verbouwplannen zullen er toe leiden, dat in het seizoen '79-'80 de bureaus van CDA, ARP en dr. Kuyperstichting, die thans in de desbetreffende panden gevestigd zijn, een tijdelijk onderkomen elders zullen moeten vinden. Het verbouwproject zal veel geld gaan kosten. Het Dagelijks Bestuur heeft een werkgroep Fondsenwerving in het leven geroepen ter voorbereiding en uitvoering van financiële acties.

Het gehele CDA-gebeuren in het seizoen '78-'79 is in belangrijke mate overschaduwed door het aftreden van mr. W. Aantjes als onze fractievoorzitter in de Tweede Kamer der Staten-Generaal naar aanleiding van beschuldigingen die tegen hem werden ingebracht door het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. Het CDA en de Kamerfractie leed met het vertrek van de heer Aantjes een gevoelig verlies, dat moeilijk te herstellen zal zijn. Tot zijn opvolger als fractievoorzitter is gekozen de heer drs. R.F.M. Lubbers.

3. LANDELIJKE ORGANEN

3.1. Presidium

Ofschoon het CDA statutair het Presidium niet als orgaan kent, functioneert dit lichaam wel in de praktijk. Het dient vooral ter voorbereiding van vergaderingen van het Algemeen en Dagelijks Bestuur, terwijl het zich daarnaast ook bezighoudt met de vele dagelijkse besommingen, waarmee een grote politieke beweging als het CDA te maken heeft.

Een aldus functionerend Presidium is, zeker ook in de huidige federatieve fase, van groot belang. Naast de voorzitter, de onder-voorzitters, de penningmeester en de secretaris, zijn in de loop van het verslagjaar ook de drie partijvoorzitters en een vertegenwoordiger van de rechtstreekse leden deel gaan uitmaken van het Presidium. Aan het eind van de verslagperiode hadden daarin de volgende personen zitting: prof. dr. P.A.J.M. Steenkamp - voorzitter, H.A. de Boer - voorzitter ARP, dr. S. Faber - onder-voorzitter, mr. J.L. Janssen van Raay - onder-voorzitter, mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris, dr. L.M. van Leeuwen - voorzitter CHU, mevr.mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn - penningmeester, W.J. Vergeer - voorzitter KVP, mr. R.E.J.M. van den Toorn - vertegenwoordiger rechtstreekse leden.

3.2. Dagelijks Bestuur

Het beleidsbepalende orgaan van het CDA is in de huidige periode het Dagelijks Bestuur, dat in de verslagperiode 23 maal vergaderde. Een belangrijk deel van de vergadertijd wordt besteed aan een bespreking van de politieke actuele situatie, waarbij de voorzitter van de Tweede Kamerfractie de discussie pleegt in te leiden. Het Dagelijks Bestuur heeft één weekeind-bijeenkomst geheel gewijd aan de politieke discussie. Het betrof de bijeenkomst van 27 en 28 april '79, toen het Dagelijks Bestuur zich had teruggetrokken in een voormalig klooster te Veldhoven om van gedachten te wisselen over een notitie van de zogeheten commissie 'Politieke Koers'.

Hoe riskant en vatbaar voor politiek en publicitair misbruik het belggen van dit soort bijeenkomsten is, bleek nadien helaas maar al te zeer. Naast een hernieuwde bezinning op ons eigen publiciteitsbeleid geeft deze affaire te denken over de in de Nederlandse politieke strijd gehanteerde methoden, waarbij zelfs valsheid in geschrifte kennelijk niet wordt geschuwd.

Uiteraard heeft het Dagelijks Bestuur zich ook beziggehouden met een groot aantal vraagstukken van organisatorische aard. De behandeling van de zogenaamde fusie-documenten vormde hiervan een belangrijk onderdeel. Het betrof de vaststelling in ontwerp van de teksten voor het fusieprotocol, de statuten en reglementen voor het CDA als eenheidsorganisatie, alsmede regelingen van financiële en rechtspositionele aard. De veelheid van vragen die hierbij op tafel komt kan moeilijk worden onderschat. De achterstand op het tijdschema, die we op liepen bij de opstelling en behandeling van de statutaire stukken vormde de aanleiding voor het besluit van het Dagelijks Bestuur, genomen in maart '79, om de beoogde fusiedatum met enkele maanden uit te stellen tot 11 oktober 1980.

Afzonderlijke vermelding verdient dat het Dagelijks Bestuur zich in de verslagperiode heeft beziggehouden met de behandeling van een groot aantal rapporten, veelal opgesteld door daartoe in het leven geroepen ad hoc-commissies. Genoemd worden de rapporten betreffende de relatie grondslag en politiek handelen, het publiciteitsbeleid, onverengbaarheid van functies, de relatie tussen het CDA en de maatschappelijke organisaties, positie PPAC.

In zijn vergadering van 17 maart 1979 heeft het Dagelijks Bestuur besloten een tweetal commissies in het leven te roepen, die ondermeer beogen de politieke discussie in de partij te stimuleren.

Het gaat hier over de reeds eerder genoemde commissie 'Politieke Koers', die een evaluatie van fractie- en kabinetsbeleid beoogt, alsmede de vorming van een commissie, belast met de opstelling van een nieuw program van uitgangspunten.

Aan het eind van de verslagperiode waren beide commissies reeds in belangrijke mate met hun werkzaamheden gevorderd. Per 31 juli 1979 was de samenstelling van het Dagelijks Bestuur als volgt: prof.dr. P.A.J.M. Steenkamp - voorzitter, mw.mr. M. Bellingwout-Roodenburg, mr. F.A. Bibo, H.A. de Boer, D. Corporaal, dr. S. Faber, dr. G.J. Fleers, drs. L.P. Heukels, prof.dr. J.W. van Hulst, mr. J.L. Janssen van Raay, mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris, dr. D.Th. Kuiper, dr. L.M. van Leeuwen, mw.mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn, drs. G. van Leijenhorst, drs. R.F.M. Lubbers, mr. J.W.R. de Savornin Lohman (notulist), M.W. Schakel, drs. M. Smits, mw. H. Tegelaar-Boonacker, mr. R.E.J.M. van den Toorn, dr. G.J. van der Top, W.J. Vergeer, M.B.M.J. van Vlijmen.

3.3. Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur (in de gedaante van het ook statutair bekende Algemeen Bestuur in verdubbelde samenstelling) heeft in de verslagperiode 4 maal vergaderd. Op zaterdag 23 september 1978 is vooral van gedachten gewisseld over de inhoud van miljoenennota en troonrede, na een inleiding van de toenmalige fractievoorzitter in de Tweede Kamer, mr. W. Aantjes. Op de vergadering van 25 november 1978 heeft een zeer intensieve gedachtenwisseling plaatsgevonden over het door de commissie-Van Verschuier uitgebrachte rapport m.b.t. de relatie tussen grondslag en politiek handelen. Aan het slot van deze vergadering werd een toespraak gehouden door de minister-president, mr. A.A.M. van Agt.

De vergadering van 21 april 1979 was in hoofdzaak gewijd aan de Europese problematiek, waarbij de discussie werd ingeleid door de lijsttrekker voor het CDA bij de Europese verkiezingen, drs. B. Beumer.

De vergadering van 16 juni 1979 tenslotte was, naast een evaluatie van de Europese verkiezingen, vooral bedoeld om te discussiëren over de politieke actualiteit, waarbij de fractievoorzitter in de Tweede Kamer, drs. R.F.M. Lubbers, de inleiding verzorgde.

De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn in beginsel openbaar.

3.4. Congres

In het Nederlands Congresgebouw te Den Haag vond op zaterdag 20 januari 1979 het jaarlijks Congres van het CDA plaats. Het Congres, dat zich in de loop van de dag letterlijk op spiegelglad ijs begaf, was minder inspirerend dan bij voorgaande Congressen wel het geval was. Niettemin is langdurig gediscussieerd over het gevoerde fractiebeleid, naar aanleiding van een door de fractievoorzitter, drs. Lubbers, gesproken rede en het door de fractie opgestelde jaarverslag. De slotrede op het Congres werd uitgesproken door de minister-president, mr. Van Agt. De door het Congres gedane uitspraken en de gehouden redevoeringen zijn gepubliceerd in de brochure "Rentmeesterschap en solidariteit". Het Congres werd bijgewoond door ± 1400 personen.

3.5. Secretariaat

Bij vele buitenstaanders bestaat de verwachting dat het secretariaat van het CDA een omvangrijk apparaat zal zijn, passend bij een zo grote politieke beweging als het CDA in de Nederlandse politiek is. Het secretariaat van het CDA in zijn huidige federatieve fase is evenwel zeer bewust bescheiden van opzet gehouden, ervan uitgaande dat de secretariaten van ARP, CHU en KVP waar nodig secretariële assistentie kunnen verlenen. Met veel inzet is het aldus ook in het afgelopen seizoen mogelijk geweest de vele werkzaamheden tot een goed einde te brengen. Per 31 juli 1979 zijn op het secretariaat werkzaam: mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris, mr. J.W.R. de Savornin Lohman - adj.-secretaris, mw. J.A. Kroon-Omvlee, mw. R. Voerman-Nieuwenhuyse, mej. P.J.A. van der Zande.

4. COMMISSIES, ETC.

4.1. Statutencommissie

De opdracht van deze commissie is het leveren van ontwerp-teksten voor de benodigde statuten en reglementen voor het CDA als eenheidspartij. De activiteit van deze commissie is in de verslagperiode zeer groot geweest.

De commissie, die was opgesplitst in een drietal 'kamers', heeft inmiddels een 25-tal statuten resp. reglementen opgesteld, waarbij een zeer groot aantal vragen moest worden opgelost. Met tal van instanties moest overleg gepleegd worden waarbij het verre van eenvoudig was om alle wensen van betrokkenen te honoreren. Vaak moesten er knopen worden doorgehakt. Aan het eind van de verslagperiode was de commissie gereed met het ontwerpen van teksten. Haar wacht opnieuw een belangrijke preadviserende taak in de fase van behandeling en amendering, die voorafgaat aan de definitieve fusiebesluiten.

De commissie was op 31 juli 1979 als volgt samengesteld: mr. J.L. Janssen van Raay - voorzitter, mr. H.K.J. Beernink †, G. van den Berg - secretaris, mr. J.M. Boll, mr. H. van den Broek, mr. V.H. Bruins Slot, D. Corporaal, dr. G.J. Fleers, mr. J.J.M. Kaulingfreks, mr. J.G.H. Krajenbrink (adv.lid), dr. W. de Kwaadsteniet, mr.dr. A. Postma.

4.2. Radio- en TV-verzorgingsteam

De radio- en TV-uitzendingen van het CDA worden voorbereid door het zogeheten verzorgingsteam, dat op 31 juli 1979 bestond uit: D. Corporaal-voorzitter, B. Bol, J.N.A. Groenendijk - PR-adviseur, drs. M. de Leng, H. Lindenburg, mr. J.W.R. de Savornin Lohman - secretaris, dr. G.J. van der Top, drs. A.H.A. Veenhof, G. van der Wulp (als fractievoorzitter de opvolger van de heer P. van Tellingen), J. Zindel.

Bij de televisie-uitzendingen (5) en radio-uitzendingen (21) beruiste de uitvoering van de feitelijke werkzaamheden bij D. Corporaal en mr. J.W.R. de Savornin Lohman.

4.3. Commissie Technische Problemen

In verkiezingsjaren is per definitie de commissie "Technische Problemen" actief. Het indienen van de lijsten, het doen invullen van de nodige verklaringen en formulieren, het in de gaten houden van de termijnen, het achterhalen van kandidaten die op een kieswettelijk

cruciaal moment onvindbaar blijken te zijn, kortom alles wat zich op kiesrechterlijk vlak aan problemen kan voordoen, wordt voor het CDA opgevangen door deze commissie, per 31 juli 1979 bestaande uit: mr. H.K.J. Beernink †, mr. F.A. Bibo, G. van den Berg.

4.4. Commissie van Goede Diensten

Deze commissie heeft in het verslagjaar als commissie weinig activiteiten behoeven te ontwikkelen. Wel zijn er in nogal wat gevallen op individuele basis adviezen verleend. De commissie bestaat uit de volgende personen: P.C. Elfferich, dr. G.J. Fleers, prof.mr. H. Franken, mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris.

4.5. Secretarissen-Overleg

In de verslagperiode is er opnieuw een zeer frequent overleg geweest tussen de respectievelijke partij-secretariaten. Daartoe dient het Secretarissen-Overleg, dat bovendien in de voorbereidende en uitvoerende sfeer zeer dikwijls wordt ingeschakeld. Samenstelling per 31 juli 1979: mr. J.G.H. Krajenbrink (voorzitter), D. Corporaal, M.A.L. Kolster (secretaris), drs. M. Smits/H. Lindenburg.

4.6. Penningmeesters-Overleg

De financiële aspecten van het fusieproces zijn van essentiële betekenis. De problemen die zich hier bij voordoen zijn vele. Politieke partijen zitten welhaast per definitie krap in de financiële middelen. Dit geldt zeker ook voor het CDA en de daarin samenwerkende partijen. Het Dagelijks Bestuur laat zich op financieel terrein adviseren door het Penningmeesters-Overleg, dat in principe maandelijks vergadert. Deelnemers zijn: H. Haenen, F.J.M. Jehee - boekhouder, J. Kiers, mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris, mw.mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn - voorzitter, M. Paats.

4.7. Bouwcommissie

Uiterlijk op de fusiedatum zullen de panden dr. Kuyperstraat 1, 3 en 5 te Den Haag moeten zijn verbouwd tot het nieuwe CDA-huis, waarin de landelijke bureaus dienen te zijn gevestigd.

Het gaat daarbij om het partijsecretariaat, het wetenschappelijk instituut en zo mogelijk ook om de secretariaten van de gelieerde organisaties. De opstelling van de bouwplannen, alsook de begeleiding van de uitvoering is door het Dagelijks Bestuur in handen gelegd van de bouwcommissie. Inmiddels is overeenstemming bereikt over de verbouwplannen voor de genoemde panden. De commissie staat nu voor de taak de realisatie hiervan binnen een zeer strak tijdschema te realiseren. De commissie is als volgt samengesteld: J.P.A. Nelissen - voorzitter, mr. F.A. Bibo, drs. C. Bremmer, drs. C. Dekker, J. Kiers, mr. J.G.H. Krajenbrink, mr. M.H. Krans, M.A.L. Kolster, drs. A.M. Oostlander, M. Paats, drs. M. Smits, dr. G.J. van der Top, mevr. T. Verbaan-Keus, M.B.M.J. van Vlijmen - secretaris.

4.8. Werkgroep Fundraising

De uitvoering van de fusieplannen, de bouwplannen en andere zaken vragen veel geld. Dit alles kan niet uit de 'gewone dienst' worden gefinancierd. Fondsen- en ledenwerving is derhalve noodzakelijk. Daartoe heeft het Dagelijks Bestuur in het voorjaar van 1979 een werkgroep in het leven geroepen, die aan het eind van de verslagperiode zijn plannen in grote trekken reeds had geformuleerd. De uitvoerende activiteiten zullen vallen in het seizoen '79/'80. Deze werkgroep is als volgt samengesteld: drs. A.H.A. Veenhof - voorzitter, F.J.M. Jehee - secretaris, mw. M.E.Chr.E. Nagel-Cornelissen, C.J. Aafjes, mr. J.J.A.M. van Gennip, K.Z. Smith, drs. C. Dekker, J. Kiers, Th. Niers.

4.9. Politiek Topberaad

De bespreking van de politieke actualiteit door vertegenwoordigers van het Dagelijks Bestuur, de Kamerfracties en uit de CD-bewindslieden heeft in het afgelopen seizoen plaatsgehad in het zogeheten 'Politiek Topberaad', dat maandelijks bijeenkomt. Per 31 juli 1979 waren de deelnemers: prof.dr. P.A.J.M. Steenkamp - voorzitter (plaats-

vervanger: dr. S. Faber), mr. A.A.M. van Agt, jhr.mr. P.A.C. Beelaerts van Blokland, H.A. de Boer, prof.dr. J.W. van Hulst, drs. J. de Koning, mr. J.G.H. Krajenbrink - secretaris, dr. L.M. van Leeuwen, drs. G. van Leijenhorst, drs. R.F.M. Lubbers, M.W. Schakel, W.J. Vergeer.

4.10. Redactieteam CD/Aktueel

Met ingang van januari 1979 is het maandblad CD/Aktueel, dat de rechtstreekse leden van het CDA krijgen toegezonden uitgebreid van 4 tot 8 pagina's. Ofschoon ook dit nog een bescheiden omvang kan worden genoemd, zijn de informatiemogelijkheden door deze maatregel belangrijk uitgebreid.

De voor de inhoud verantwoordelijke redactie was per 31 juli 1979: D. Corporaal - voorzitter, mw. A.L. van den Beld-Pott, G.J. Brinkman - secretaris, drs. H. Glimmerveen, F.J. van der Heijden, N.M. Hogeland, drs. A.H.C.M. de Kok, Wm.C. de Kruyf, dr. W. de Kwaadsteinet, H. Lokkerbol.

Inmiddels is besloten een werkgroep in het leven te roepen ter voorbereiding van het ene partijblad, dat na de fusiedatum een belangrijk publicatie- en communicatiemiddel van het CDA zal moeten zijn.

5. RECHTSTREEKSE LEDEN

De stijging van het aantal rechtstreekse leden is in het afgelopen seizoen minder spectaculair geweest dan voorheen wel eens het geval was. Telde het CDA aan het einde van de vorige verslagperiode ruim 20.000 rechtstreekse leden, op 31 juli 1979 was dat 25.500. De overschrijding van de 20.000 leden-grens leidde ertoe dat in het najaar van 1978 opnieuw verkiezingen zijn gehouden voor 70 vertegenwoordigers van de rechtstreekse leden in het Congres en 3 leden plus 3 plaatsvervangende leden in het Algemeen Bestuur.

Er hebben thans 140 rechtstreekse leden zitting in het Congres. Daarnaast telt het (in verdubbelde samenstelling functionerende) Algemeen Bestuur 12 rechtstreekse leden. Per 31 juli 1979 waren dat: prof.dr. E. de Boer, mw. H. de Boer-van der Schaaf, mw. H.M. Janmaat-Abée, J.H. Lurvink,

drs. J. Pleumeekers, mr.dr. A. Postma, mr. R.E.J.M. van den Toorn, drs. A.H.A. Veenhof, E.F.B. Verwoert, M.B.M.J. van Vlijmen, drs. J.A. Zijlstra. Hiervan hadden de heren Van den Toorn en Van Vlijmen tevens zitting in het Dagelijks Bestuur.

In de verslagperiode heeft een tweetal bijeenkomsten plaatsgevonden van rechtstreekse leden, die zitting hebben in het Congres. Op deze bijeenkomsten is steeds de (partij-)politieke actualiteit aan de orde geweest. Op zijn vergadering van 22 juni 1979 heeft het Dagelijks Bestuur een aantal besluiten genomen ter verbetering van de communicatie van de rechtstreekse leden en ter vergroting van hun mogelijkheden tot politieke inbreng. Het is onder meer de bedoeling om in het komende seizoen per Kamerkring bijeenkomsten te beleggen voor de rechtstreekse leden die zitting hebben in bestuurlijke en vertegenwoordigende lichamen. Ook zullen een aantal werkgroepen in het leven worden geroepen die zich met actuele inhoudelijke vraagstukken zullen bezighouden.

6. CHRISTEN-DEMOCRATISCH JONGERENAPPÈL (CDJA)

Het seizoen '79/'80 stond voor het CDJA in het teken van voortgezette discussie over de inhoud en inrichting van de toekomstige ene christen-democratische jongerenorganisatie. Daarvoor werd door het federatiebestuur een tijdschema vastgesteld, wat er uitzicht op biedt, dat medio 1980 over het al dan niet samengaan definitief zal worden besloten. In het kader van deze discussies werden in het voorjaar van 1979 de concept-statuten in een eerste ronde door de bij het CDJA aangesloten organisaties besproken; voorts verscheen er van de hand van de grondslagcommissie van het CDJA een rapport, 'Heelmaken wat gebroken is', waarover eveneens diepgaand wordt gediscussieerd.

In de huidige federatieve fase ligt de nadruk in de organisatie van activiteiten en de politieke beleidsbepaling nog bij de drie aangesloten organisaties ARJOS, CHJO, KVPJG. Toch kon in een aantal gevallen, onder meer op vergaderingen van de federatieraad en het CDJA-Congres, tot een gemeenschappelijke standpuntbepaling gekomen worden. Landelijk werden voorts twee conferenties georganiseerd.

In 10 provincies bestond aan het einde van het verslagjaar een provinciale afdeling van het CDJA; in 78 gemeenten of regio's bestond een plaatselijk of regionaal CDJA-verband (in oprichting).

Het federatiebestuur van het CDJA was per 31 juli '79 als volgt samengesteld: drs. L.P. Heukels - voorzitter, K. de Vries en W. van de Camp - ondervoorzitters, D. Dekker - penningmeester, P.G. Kroeger, B. Kerstens, mw. M.G.H.C. Oomen-Ruijten, mej. A.H. Raven, J. de Leeuw, A. Strien, A.B.L. de Jonge, drs. J. van den Assem - leden; G. Veldhuijzen - secretaris, mr. H.F. Westerveld, R. Davids en R. van de Beeten - adv. leden.

7. STICHTING STUDIECENTRUM CDA

Het bestuur van de Stichting Studiecentrum CDA - samenwerkingsorgaan van het Centrum voor Staatkundige Vorming, de Dr. A. Kuypersstichting en de Jhr.mr. A.F. de Savornin Lohmanstichting, bestond in de verslagperiode uit: dr. E. Bleumink (voorzitter vanaf 1/1/'79), drs. C. Dekker (penningmeester), mr. J.H. Grosheide (afgetreden eind '78), prof.mr. P.H. Kooijmans (per 1/1/'79, de heer Grosheide opvolgend), dr. G.H. Veringa (voorzitter t/m 31/12/'78), dr. H.E.S. Woldring en mr. L.B.M. Wüst; adviserende leden: drs. A.M. Oostlander, mr. F.A. Bibo (secretaris t/m 31/12/'78) en mevrouw E. Sleijser-Tegelaar (secretaris vanaf 1/1/'79).

In de verslagperiode kwam het bestuur 7 maal bijeen. Vanaf 1/1/'78 hadden de instituten te kampen met een grote teruggang in de rijkssubsidie doordat vanaf die datum slechts één gezamenlijke subsidie kon worden ontvangen in plaats van drie afzonderlijke. Intensief contact van alle wetenschappelijke instituten met de diverse ministers van Binnenlandse Zaken resulteerde tenslotte in een voor allen ietwat gunstiger regeling zodat de achteruitgang voor het Studiecentrum tot f 100.000,-- jaarlijks kon worden beperkt. Dankzij de medewerking van de resp. partijen en fondsen, een zuinig beheer en grote inzet van alle betrokkenen kon het werk dan ook doorgang vinden.

Het stichtingsbestuur hield zich onder meer bezig met het doen opstellen van de statuten voor het toekomstig wetenschappelijk instituut, het tot stand doen komen van een interne nota betreffende taak en structuur van dat instituut. Deelgenomen werd aan de beraadslagingen omtrent de toekomstige huisvesting en de daaraan verbonden huisvestingslasten.

Wat de werkzaamheden betreft vonden in de verslagperiode enkele belangrijke studies hun afronding. In de bestuurlijke sector werd het rapport "Op het goede spoor" gepubliceerd, handelend over de toekomstige bestuurlijke reorganisatie. Dit rapport kreeg een goede pers en trok politiek veel belangstelling. De economische sector kon een gezaghebbend rapport, getiteld "Gespreide verantwoordelijkheid" het licht doen zien. Deze discussiebijdrage over de economische orde was onderwerp van een CDA-studiedag in januari 1979, waarop vakbondsmensen, werkgevers, politici en andere deskundigen elkaar ontmoetten. Eind 1978 verscheen een kleine doch niet onbelangrijke bijdrage m.b.t. de Molukse problematiek, het rapport "Molukker en Nederlander". De hiervan gemaakte Molukse vertaling "Orang Maluku dan Orang Belanda" werd vooral door de oudere betrokkenen met belangstelling gelezen.

Aan het einde van de verslagperiode stonden drie commissies op het punt hun studies te beëindigen door publicatie in het najaar van 1979 van de rapporten. Dit betreft de commissie Vrede en Veiligheid, de commissie Euthanasie en de commissie Agrarisch Grondbeleid.

Medewerking werd voorts verleend aan de CDA-commissie Grondslag en Politiek Handelen (de heer Oostlander), de CDA-Vrouwenwerkgroep Gezin en Maatschappij (mevrouw Sleijsjer) terwijl de stichting in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het CDA vertegenwoordigd werd door de heer Bibo.

Tenslotte vonden ook in de verslagperiode de werkzaamheden ten behoeve van de fractie-advisering voortgang. Op verzoek kwamen deskundigen uit de onderwijssector met de fractiespecialisten bijeen, werden specialisten betrokken bij de commissie Miljoenennota, werd een groep Volksgezondheid geformeerd en werd voorts geadviseerd op het gebied van

volkshuisvesting en ruimtelijke ordening en over de ontwikkelingen met betrekking tot de huren van bedrijfspanden.

8. CDA-VROUWENBERAAD

Het CDA-Vrouwenberaad heeft zich in het verslagjaar '78/'79 ingezet om van overlegorgaan in federatiestadium te groeien naar een organisatie welke appelleert aan vrouwen die de christen-democratische uitgangspunten zijn toegedaan. In de ontwerp-statuten van het CDA is het CDA-Vrouwenberaad opgenomen in hoofdstuk D als een zelfstandige organisatie. De basis voor een toekomstige structuur is gelegd. Na dit resultaat zijn de ontwerp-statuten voor de organisatie CDA-Vrouwenberaad opgesteld. Deze activiteiten vergden de nodige energie en tijd van het landelijk Vrouwenberaad. Het landelijk beraad kwam in het verslagjaar dan ook 11 maal bijeen. De dagelijkse leiding berust bij het presidium, dat op 31 juli 1979 bestond uit mevr. A.L. van den Beld-Pott, mevr. mr. M. Bellingwout-Roodenburg (tevens waarnemer namens het Vrouwenberaad in het Dagelijks Bestuur van het CDA); mevr. A. van Vliet-Boers en mevr. A.C. Westhoff-Hubée.

Het Vrouwenberaad is onder meer actief in secties en werkgroepen. Als eerste werd de sectie Buitenland op 25 januari 1979 opgericht. Als voorzitter is mevrouw B.F. Bos-Beernink gekozen.

De sectie Emancipatiewerk is in oprichting. Gehoor gevend aan de regeringsverklaring, waarin staat "Het kabinet zal een doelbewust emancipatiebeleid voeren als geïntegreerd onderdeel van het algemeen beleid", heeft Staatssecretaris mevr. J.G. Kraaijeveld-Wouters in het begin van dit jaar aan de politieke vrouwenorganisaties drie emancipatiewerkers toegezegd. Een emancipatiewerker met volledige dagtaak werd aan het CDA-Vrouwenberaad toebedeeld.

Vanuit het CDA-Vrouwenberaad is een adviserend lid aangewezen. Ook de medewerkers vorming van de 3 bureaus wonen als adviserend lid de vergaderingen bij.

Per 31 juli 1979 zijn bestuursleden: mevr. dr. A.J.M. Alkemade, dr. E. Bleumink, drs. C. Bremmer, drs. L.P.J. de Bruijn, mevr. H. Evenhuis-Van Essen, Th. Eijkmans, R.J. Rotshuizen, drs. A.G.W. Schapenk, drs. N. Schouten, mevr. A. Vollebregt, dr. G.J. ter Woorst; ambtelijk secretaris: H. Lindenburg.

10. VERENIGING VAN CHRISTEN-DEMOCRATISCHE GEMEENTE- EN PROVINCIEBESTUURDERS

Het voorlopig bestuur en het secretariaat hebben in de verslagperiode vooral gewerkt aan de opbouw van de vereniging en haar relaties met andere organen en organisaties binnen het CDA. Op 27 oktober 1978 werd in Utrecht de eerste vergadering van de ledenraad - de algemene vergadering van de vereniging - gehouden. De ledenraad behandelde onder meer een beleidsnotitie van het voorlopig bestuur over activiteiten van de vereniging en haar provinciale afdelingen. In de verslagperiode zijn in alle provincies afdelingen opgericht. Zij hebben reeds diverse bijeenkomsten belegd. De statuten van de vereniging zijn vastgesteld in de ledenraadsvergadering van 24 februari 1979. Ook behandelde de vergadering een commentaar op het ontwerp voor de nieuwe statuten van het CDA.

Het secretariaat had in de verslagperiode handenvol werk aan de werving van nieuwe leden, vooral als gevolg van de staten- en raadsverkiezingen in 1978. Per 30 juni 1979 telde de vereniging 4775 leden.

Op 12 mei 1979 hield de vereniging in Amersfoort een landelijke conferentie over de bestuurlijke reorganisatie, waarbij als inleiders optraden de heren W.A. Fibbe en mr. J.A.M. Hendrikx. Een ontwerp-resolutie over het conferentiethema, ingebracht door het voorlopig bestuur, moest worden aangehouden.

Met instemming van de ledenraad besloot het voorlopig bestuur tot instelling van enkele landelijke werkgroepen.

In maart 1979 werden de werkgroep binnenlands bestuur en de werkgroep welzijnsbeleid geïnstalleerd. De werkgroepen dienen ter advisering van de vereniging en van de CDA-Tweede Kamerfractie.

De Stichting Politiek Vormings- en Scholingswerk CDA organiseerde in samenwerking met de vereniging in het seizoen 1978/1979 in diverse plaatsen cursussen voor raadsleden. Een ander resultaat van deze samenwerking was de studiedag over stads- en dorpsvernieuwing op 1 juli te Utrecht.

De vereniging is toegetreden tot de Europese christen-democratische bestuurdersvereniging, die op 27 september 1978 in Mainz werd opgericht. De CDA-bestuurdersvereniging werd daarbij vertegenwoordigd door dr. G.J. Fleers, R.L.M.G. van Gestel en mr. S.J.H. Scheenstra.

In de verslagperiode verzorgde de redactie van het maandblad 'Bestuursforum' drie bijzondere nummers, nl. een voorlichtingsnummer voor nieuwe raadsleden (oktober 1978), een nummer met enkele bijdragen over 'de burgemeester in deze tijd' (december 1978) en een themanummer over verkeersveiligheid (maart 1979). De uitslag van een enquête onder de lezers werd gepubliceerd in oktober 1978.

De betaalde oplage was per 30 juni 1979 gestegen tot ongeveer 7500. De redactie was per genoemde datum samengesteld als volgt: mr. C.A. Bos (voorzitter), drs. W. van den Bos Czn., H.G. Cloudt (eindredacteur) drs. C.J. Klop, (secretaris), J.H. Reinders, mr. A.G.J.M. Rombouts en mr. L.A. van Splunder.

Per 31 juli 1979 was het voorlopig bestuur van de vereniging samengesteld als volgt: mr. S.J.H. Scheenstra (voorzitter), drs. F.G.L.L. Schols (vice-voorzitter), E. Baerends (penningmeester), G.J. van Doornum, G.W. Floors, R.L.M.G. van Gestel, H.L.P. Poels-Peters, H.J. Prenger, drs. G.A.Th. Seegers, ir. G.C. van Wijnbergen, H.G. Cloudt (secretaris) en drs. C.J. Klop (adviserend lid).

Vanuit het CDA-Vrouwenberaad is een adviserend lid aangewezen. Ook de medewerkers vorming van de 3 bureaus wonen als adviserend lid de vergaderingen bij.

Per 31 juli 1979 zijn bestuursleden: mevr. dr. A.J.M. Alkemade, dr. E. Bleumink, drs. C. Bremmer, drs. L.P.J. de Bruijn, mevr. H. Evenhuis-Van Essen, Th. Eijkmans, R.J. Rotshuizen, drs. A.G.W. Schapenk, drs. N. Schouten, mevr. A. Vollebregt, dr. G.J. ter Woorst; ambtelijk secretaris: H. Lindenburg.

10. VERENIGING VAN CHRISTEN-DEMOCRATISCHE GEMEENTE- EN PROVINCIEBESTUURDERS

Het voorlopig bestuur en het secretariaat hebben in de verslagperiode vooral gewerkt aan de opbouw van de vereniging en haar relaties met andere organen en organisaties binnen het CDA. Op 27 oktober 1978 werd in Utrecht de eerste vergadering van de ledenraad - de algemene vergadering van de vereniging - gehouden. De ledenraad behandelde onder meer een beleidsnotitie van het voorlopig bestuur over activiteiten van de vereniging en haar provinciale afdelingen. In de verslagperiode zijn in alle provincies afdelingen opgericht. Zij hebben reeds diverse bijeenkomsten belegd. De statuten van de vereniging zijn vastgesteld in de ledenraadsvergadering van 24 februari 1979. Ook behandelde de vergadering een commentaar op het ontwerp voor de nieuwe statuten van het CDA.

Het secretariaat had in de verslagperiode handenvol werk aan de werving van nieuwe leden, vooral als gevolg van de staten- en raadsverkiezingen in 1978. Per 30 juni 1979 telde de vereniging 4775 leden.

Op 12 mei 1979 hield de vereniging in Amersfoort een landelijke conferentie over de bestuurlijke reorganisatie, waarbij als inleiders optraden de heren W.A. Fibbe en mr. J.A.M. Hendriks. Een ontwerp-resolutie over het conferentiethema, ingebracht door het voorlopig bestuur, moest worden aangehouden.

Met instemming van de ledenraad besloot het voorlopig bestuur tot instelling van enkele landelijke werkgroepen.

In maart 1979 werden de werkgroep binnenlands bestuur en de werkgroep welzijnsbeleid geïnstalleerd. De werkgroepen dienen ter advisering van de vereniging en van de CDA-Tweede Kamerfractie.

De Stichting Politiek Vormings- en Scholingswerk CDA organiseerde in samenwerking met de vereniging in het seizoen 1978/1979 in diverse plaatsen cursussen voor raadsleden. Een ander resultaat van deze samenwerking was de studiedag over stads- en dorpsvernieuwing op 1 juli te Utrecht.

De vereniging is toegetreden tot de Europese christen-democratische bestuurdersvereniging, die op 27 september 1978 in Mainz werd opgericht. De CDA-bestuurdersvereniging werd daarbij vertegenwoordigd door dr. G.J. Fleers, R.L.M.G. van Gestel en mr. S.J.H. Scheenstra.

In de verslagperiode verzorgde de redactie van het maandblad 'Bestuursforum' drie bijzondere nummers, nl. een voorlichtingsnummer voor nieuwe raadsleden (oktober 1978), een nummer met enkele bijdragen over 'de burgemeester in deze tijd' (december 1978) en een themanummer over verkeersveiligheid (maart 1979). De uitslag van een enquête onder de lezers werd gepubliceerd in oktober 1978.

De betaalde oplage was per 30 juni 1979 gestegen tot ongeveer 7500. De redactie was per genoemde datum samengesteld als volgt: nr. C.A. Bos (voorzitter), drs. W. van den Bos Czn., H.G. Cloudt (eindredacteur) drs. C.J. Klop, (secretaris), J.H. Reinders, mr. A.G.J.M. Rombouts en mr. L.A. van Splunder.

Per 31 juli 1979 was het voorlopig bestuur van de vereniging samengesteld als volgt: mr. S.J.H. Scheenstra (voorzitter), drs. F.G.L.L. Schols (vice-voorzitter), E. Baerends (penningmeester), G.J. van Doornum, G.W. Floors, R.L.M.G. van Gestel, H.L.P. Poels-Peters, H.J. Prenger, drs. G.A.Th. Seegers, ir. G.C. van Wijnbergen, H.G. Cloudt (secretaris) en drs. C.J. Klop (adviserend lid).

christen democratisch appèl
postbus 85676, 2508 CJ Den Haag
tel. 070-647940